

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1618. usque ad annum 1620

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118847

§. 35. Arminiani a Gomaristis, & Principe Arausicano pessime habiti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67326)

Eidem quoque Martyrii laureolam præ-
dixisse & gratulatus esse fertur S. Caro-
lus Borromæus, cum ex ejus capite
quondam flammam cælum versus ex-
splendescere intuitus esset.

Sæc. XVII.
A. C. 1618.

§. XXXV.

*Arminiani a Gomaristis & Principe
Arauficano pessime habiti.*

Pari furore, quo Calvinistæ in Rhæ-
tia Catholicos insectabantur, hoc
quoque anno in Belgio Arminianorum
& Gomaristarum factiones inter se col-
lidebantur, vis & arma in se mutuo
convertentes; cum enim Fœderati Bel-
gii Ordines sua ab Arminianis mandata
vilipendi cernerent, veriti, ne hi sub
obtentu Religionis Regimen ambirent,
jugumque subjectionis excutere mol-
rentur, hinc ineunte hoc anno decre-
vere, ut Mauritius Nassoviæ ac Arau-
fiæ Princeps Gomaristis addictus cum
copiis suis Arminianas urbes hostiliter
invaderet, exauctoratoque Magistratu
hujus sectæ Præcones expelleret. Hic
ergo Noviomagum & Zutphaniam pro-
fectus ex Magistratu cunctos Armi-
nianæ sectæ faventes expulit, nullaque
mora Præcones urbe excedere jussit.
Postquam vero ad Transisulanam Pro-
vinciam, ac præcipue ad Campedunen-

*Newill. hist.
dt Holl. l. 1.
cap. 5.
Massen. an-
nal. Trev.
l. 23.
Arth. Dan-
tis. t. 12. l. 2.
Fæger. hist.
Eccl. l. 8.
cap. 7.*

Hist. Eccles. Tom. LVI.

I sem

Sæc. XVII. fem urbem, quæ veluti Arminianæ
 A. C. 1618. sectæ Metropolis habebatur, arma con-
 verteret, Præconum authoritas & po-
 tentia expeditionis susceptæ cursum re-
 morari videbatur; ibidem enim qua-
 tuor præcipui Prædicantes, Goswinus,
 Schoterus, Wifelinus, & Mathisius
 non modo populum ad strenuam sui
 defensionem crebris declamationibus
 accenderunt, sed etiam veluti Armi-
 nianæ Ecclesiæ summi Pontifices per
 urbes & Pagos ad exponenda novæ
 sectæ capita reliquos Præcones tanquam
 Apostolos suos emiserunt; utque saltem
 inter eos concors esset errandi norma,
 novam fidei confessionem Genevensi &
 Heidelbergensi oppositam typis evulga-
 runt; nihilominus his validior Præco
 erat Mauritius, qui suorum militum
 ope Calvini honorem, doctrinamque e-
 liminato Arminianismo revocabat: A-
 gebatur jam de subjuganda Arnheimensi
 urbe, quam præter Provinciæ Sena-
 tum, præsidiarii milites magno numero
 collecti formidabilem Mauritio redde-
 bant: Hic igitur opem consiliumque
 in astu quærens, se Trajectum profe-
 cturum simulabat, simulque nonnisi in
 transitu pernoctandi licentiam petebat:
 id vero eidem duobus ex Senatu de-
 negantibus, nec satis se tutum in urbe ob-
 vulgi furorem fore asserentibus, Mau-
 ritius

Sæc. XVII.
A. C. 1618.

ritius spreto eorum obtentu urbem cum suis copiis ingressus est. Præceperat vicissim Arenheimensis Senatus suis militibus, quos *expectantes* vocabant, ut si quid Mauritium moliri cernerent, mox arma corripent. Verum nimis fera erat hæc cautela; quippe Mauritius Ernesto etiam Nassovio cum suo agmine altera die urbis portas infestante necnon Arminianis militibus, quos Gomaristæ auro corruerant, nequam obsistentibus, urbe & arce positus est, Senatorum quibusdam aufugientibus, aliis ab officio semotis: Postea Princeps ceteris in Curia congregatis significari curabat, ut quiete subsisterent, & pro dirimenda fidei controversia Synodum proximam expectarent. Armatae hujus Prædicationis rapiditas, necnon severum mandatum de *expectantibus* copiis intra viginti quatuor horarum spatium exauctorandis Lugdunensem & Harlemensem, aliasque civitates eo adegit, ut circa nota Religionis capita sese ad potentiorum arbitrium componere decernerent: Inde vero Joannes Barnefeldius præcipuum caput & Arminianorum Protector, necnon Trajectenses, atque Hollandiæ & Westfrisiæ Ordines anxiiis curis agitari cæperant, quapropter datis ad Mauritium literis rogabant, ut Tra-

Sæc. XVII. jectum declinare, nec se populi tumul-
 A. C. 1618. tibus exponere velit. Interim vero
 Trajectenses suadente Barnefeldio ur-
 bem & circumvicina loca valido mu-
 niebant præsidio.

§. XXXVI.

*Trajectum aliæque Hollandiæ urbes
 Arminianis addictæ a Mauritio
 occupatæ.*

Ex violenta hac agendi ratione Armi-
 niani sat luculenter cognoverant,
 quod Gomaristæ firmum fixumque ha-
 berent, ablata conscientiæ libertate,
 quos nec ratione nec Scripturæ pon-
 dere possent, saltem armorum vi ad
 sectæ suæ placita pertrahere: Ea de
 causa Hollandiæ & Westfrisiæ Ordines
 die octava Maij ad cunctas sibi addictas
 urbes mandatum dederunt, vi cuius
 inter se novum foedus inire, ac Belgii
 Ordinum ausibus obsistere admoneban-
 tur: cum autem Trajectenses vanis al-
 tercationibus tempus tererent, & ve-
 teres præsidiarii exorta æmulatione
 contra *expectantes* milites ad Arausio-
 nensis Principis partes deficerent, in-
 gens in urbe concitabatur tumultus,
 qui tamen Rumoldi Hogerbetfii, &
 Hugonis Grotii auctoritate sedatus est:
 postea vero Moersbergus Consul Tra-
 jecten-